

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (I. Barbacaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, E. Palanciuc, I. Muruianu)

Î N C H E I E R E

03 noiembrie 2021

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Karine Gasparyan, reprezentată de avocatul Rodica Șpac,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Karine Gasparyan împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, Direcția azil și integrare privind anularea actului administrativ și obligarea emiterii unui act administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 23 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 12 august 2019, prin intermediul oficiului poștal, Karine Gasparyan, reprezentată de avocatul Rodica Șpac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, Direcția azil și integrare, solicitând anularea deciziei nr. 70/19/DAI din 08 iulie 2019 emisă de Direcția azil și integrare a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, ca ilegală în fond, emisă contrar prevederilor legale, obligarea Direcției de azil și integrare a Biroului Migrație și Azil să-i acorde statut de refugiat Karinei Gasparyan.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 26 martie 2019 s-a adresat Direcției de azil și integrare cu cerere privind acordarea unei forme de protecție în Republica Moldova, însă prin decizia nr. 70/19/DAI din 08 iulie 2019 emisă de Direcția azil și integrare (DAI) a Biroului Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, a fost decisă neacordarea Karinei Gasparyan a azilului.

Reclamanta a menționat că în cererea privind acordarea unei forme de protecție în Republica Moldova, a relatat circumstanțele și a indicat că motivul plecării din Armenia, a fost similar ca al soțului ei și anume că, în țara de origine din cauza activității soțului, aveau probleme din partea deputatului Mher Sedrakean.

Reclamanta a relatat că, în anul 2012, soțul ei împreună cu prietenii a format o mișcare de opoziție numită „Intranational Liberation Movement”, dînsul fiind liderul acestei mișcări. În anul 2014, membrii organizației „Intranational Liberation

Movement” au efectuat o verificare la compania „Gazprom” fiind desfașurat un miting în centrul orașului Yerevan, cu scopul de a recalcula și a restitui banii cetățenilor.

În perioada anilor 2014 - 2015, soțul ei de mai multe ori a fost reținut fără nici un motiv. În anul 2015, pe numele soțului a fost fabricat un dosar penal, iar la 15 august 2015, în locuința sa au fost efectuate percheziții. Fiind însărcinată și din cauza traumelor psihologice primite, a pierdut sarcina, astfel soțul s-a adresat cu plângere organelor de poliție, însă fără nici un rezultat. Având în vedere că situația a devenit mai tensionată, la 14 septembrie 2015 împreună cu familia au plecat în Georgia, în orașul Tbilisi.

Reclamanta a menționat că la invitația colegilor soțului, la 09 septembrie 2015, au plecat în orașul Baku, Azerbaijan, iar la 18 septembrie 2015, soțul ei a susținut o conferință de presă, relatând despre cele întâmplate în Armenia. În Azerbaijan s-au aflat timp de 6 luni, soțul participând la conferințe de presă pe diverse tematici.

Reclamanta a relatat că la 20 martie 2016, împreună cu familia sa, a plecat în Ucraina, în orașul Odessa, soțul activând la editura „Haggin.as”, apoi și-a început activitatea la editura americană „Geopolitical Club USA”. Ulterior, soțul ei a fost reținut de către Serviciul de Securitate a Ucrainei, iar drept urmare, colaborând cu soția Ministrului Justiției al Ucrainei, Svetlana Svaraci, la solicitarea ultimei a filmat uzina mecanică.

Reclamanta indicat că, timp de 17 zile soțul a fost agresat fizic de către ofițerii de securitate, cazul fiind publicat în reviste și a ajuns în atenția înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR). Urmare a acțiunilor Serviciul de Securitate al Ucrainei la 15 martie 2019, soțul a plecat de pe teritoriul Ucrainei, ajungând în orașul Tiraspol.

Reclamanta a invocat că, ofițerii de securitate i-au sustras soțului banii și documentele, l-au amenințat că dacă se întoarce în Ucraina v-a fi omorât. Atsfel, că dânsul ajungând în or. Tiraspol, s-a adresat poliției de frontieră că ar avea nevoie de asistență din partea UNHCR și din partea Crucii Roșii, însă a fost informat că pe teritoriul or. Tiraspol nu activează astfel de organizații, fiind ajutat să ajungă în or. Chișinău. Ajungând în Aeroportul Internațional Chișinău, a solicitat sprijinul UNHCR, fiind ajutat să ia legătura cu reclamanta, care la acel moment se afla pe teritoriul Ucrainei, totodată ofițerii din cadrul OSCE sugerându-i să solicite azil pe teritoriul Republicii Moldova. Iar la 26 martie 2019, reclamanta împreună cu cei doi copii minori, au intrat pe teritoriul Republicii Moldova.

Reclamanta a menționat că, nu dorește să se întoarcă în Armenia, din cauza că vor avea probleme în urma activității soțului ei.

Reclamanta susține că în decizia contestată lipsește, atât cercetarea tuturor aspectelor relevante cererii de azil, prevăzute de art. 42 din Legea privind azilul nr. 270 din 18 decembrie 2008, cât și informații precise și actualizate din surse diferite despre situația generală din țara de origine, impuse de art. 43 din aceeași Lege, dar și întemeierea autorităților competente pe evenimente care au avut loc anterior părăsirii țării de origine, cât și pe cele care s-au desfășurat ulterior părăsirii țării sale de origine, care este obligatorie în virtutea prevederilor art. 48 din Legea nominalizată.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de avocatul Șpac Rodica în interesele lui Gasparyan Karine împotriva Biroului Migrație și Azil,

Direcția azil și integrare, cu privire la anularea actului administrativ și obligarea emiterii unui act administrativ individual favorabil (f.d. 73-76).

La 11 decembrie 2020, avocatul Șpac Rodica, în interesele apelantei Karine Gasparyan, cu respectarea termenului legal, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 19 noiembrie 2020 (f.d. 71).

La 06 ianuarie 2021, Karine Gasparyan, reprezentată de avocatul Rodica Șpac, prin intermediul oficiului poștal, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii instanței de fond.

Prin decizia din 23 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de avocatul Șpac Rodica, în interesele Karine Gasparyan împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 116-130).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, situația din țara de origine a apelantei nu este recunoscută de comunitatea internațională ca fiind una care să justifice acordarea protecției juridice și că, la caz, nu a fost probat pericolul sau riscul pentru viața sau libertatea Karinei Gasparyan.

Astfel, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată și justificată soluția primei instanțe care a decis respingerea cererii de azil or, nu au fost constatate careva temeiuri care ar demonstra ilegalitatea deciziei contestate, aceasta fiind emisă în conformitate cu legea.

La 28 iunie 2021, data de pe plicul poștal, Karine Gasparyan, reprezentată de avocatul Rodica Șpac a depus recurs nemotivat, iar la 11 august 2021 a depus motivarea recursului, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei contestate, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului, recurenta și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, a reiterat argumentele indicate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

În esență a indicat că, decizia contestată este ilegală și urmează a fi casată, deoarece nu corespunde exigențelor legale, reținând că îngreudește nejustificat accesul direct și liber la justiție, care nu are o justificare obiectivă sau rațională și care ar putea până la urmă să nege acest drept al recurente și dreptul la un proces echitabil.

În opinia recurente, instanța de apel, examinând cauza, nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor și faptelor juridice, nu a stabilit cu certitudine circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cerințelor înaintate, situație care duce obiectiv la casarea deciziei.

Recurenta a conchis că, prin neexpunerea de către instanța de judecată asupra tuturor argumentelor înaintate, se ridică chestiuni pe marginea respectării standardelor unui proces echitabil garantat de art. 6 al CEDO, care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor pretențiilor invocate de către subiecți.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel,

dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 23 iunie 2021, decizia motivată fiind recepționată de către reprezentantul recurenteii, avocatul Rodica Șpac la 06 august 2021 (f.d. 133).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, avocatul Rodica Șpac acționând în interesele Karine Gasparyan s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs la 28 iunie 2021, data de pe plicul poștal și motivarea recursului la 11 august 2021, data de pe plicul poștal, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 10 septembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului copia cererii de recurs, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință asupra recursului declarat. Însă până în prezent intimatul nu și-a valorificat dreptul de a depune referință.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de Karine Gasparyan, reprezentantă de avocatul Rodica Șpac, este inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Karine Gasparyan, reprezentantă de avocatul Rodica Șpac, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Nina Vascan

Victor Burduh